

ΣΤΕ 3614/1996

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ Γ`

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 13 Απριλίου 1995, με την εξής σύνθεση: Κ.Μ. Χαλαζωνίτης, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του ΓΑ Τμήματος, Π.Ν. Φλώρος, Γ. Παπαμεντζελόπουλος, Σύμβουλοι, Γ. Τσιμέκας, Α. Σταθάκης, Πάρεδροι, Αντ. Γαϊτάνης, Γραμματέας του ΓΑ Τμήματος.

Γ ι α να δικάσει την από 27 Ιανουαρίου 1995 αίτηση:

Τ ω ν : 1) .....οι οποίοι παρέστησαν με τον δικηγόρο Ν. Αλιβιζάτο (Α.Μ. 6976/95) στον οποίο δόθηκε προθεσμία τεσσάρων ημερών για την νομιμοποίησή του,

κ α τ ά του ....., κατοίκου Μυκόνου Κυκλάδων, ο οποίος παρέστη με τον δικηγόρο Γ. Παπαδημητρίου, (Α.Μ. 7297), που τον διόρισε στο ακροατήριο.

Με την αίτηση αυτή οι αναιρεσιόντες επιδιώκουν να αναιρεθεί η υπ` αριθμ. 2/1995 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του Εισηγητή, Συμβούλου Π.Ν. Φλώρου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο του αναιρεσιόντος, που παρέστη, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους της αναιρέσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και τον πληρεξούσιο του αναιρεσιβλήτου, ο οποίος ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη κ α ι ,

Α φ ο ύ μ ε λ έ τ η σ ε τ α σ χ ε τ ι κ ά έ γ γ ρ α φ α

Σ κ έ φ θ η κ ε κ α τ ά τ ο ν ό μ ο

1. Επειδή για την άσκηση της κρινομένης αίτησης έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (ειδικό έντυπο παραβόλου 589024/1995).
2. Επειδή, με την αίτηση αυτή ζητείται να αναιρεθεί η 2/1995 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά, με την οποία, αφού έγινε δεκτή η έφεση των ήδη αναιρεσιόντων κατά της 106/1994 απόφασης του Διοικητικού Πρωτοδικείου Σύρου, για το λόγο ότι δεν αναγνώστηκε η έκθεση του εισηγητή δικαστή ενώπιον του ακροατηρίου του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου και εξαφανίστηκε η πρωτόδικη απόφαση, εξετάστηκε η ένσταση των αναιρεσιόντων κατά του κύρους των εκλογών της 16-10-1994 για την ανάδειξη εκπροσώπων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης στο Νομό Κυκλάδων και απορρίφθηκε ως αβάσιμη. Μετά την απόρριψη της ένστασης, το Διοικητικό Εφετείο, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή του, ανακήρυξε ως επιτυχόντα στις παραπάνω εκλογές το συνδυασμό "....." και ως Νομάρχη του Νομού Κυκλάδων τον επικεφαλής του συνδυασμού αυτού αναιρεσίβλητο, ως μόνο δε επιλαχόντα το συνδυασμό των αναιρεσιόντων ".....".

3. Επειδή, για την άσκηση αίτησης αναιρέσεως σε υποθέσεις που αφορούν τον έλεγχο του κύρους των εκλογών για την ανάδειξη των αρχών της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης δεν απαιτείται η καταβολή τελών. Πρέπει συνεπώς τα τέλη, που έχουν καταβληθεί αχρεωστήτως από τους αναιρεσιόντες να επιστραφούν σε αυτούς ανεξαρτήτως από την έκβαση της δίκης.

4. Επειδή, στην παρ. 16 του άρθρου 11 του ν. 2218/1994 (Φ.Ε.Κ. 9, Α) με τον οποίο ιδρύθηκαν οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις (φ. 90 ΑΑ), ορίζεται ότι: "Κατά των αποφάσεων που εκδόθηκαν σύμφωνα με τις παρ. 13 και 14 χωρεί αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Για την εκδίκαση της αιτήσεως αναιρέσεως εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παρ. 7, 8 εκτός από το εδάφιο τρίτο και 9 έως 14... ". Επίσης, στην παρ. 13 του ίδιου άρθρου 11 του ν. 2218/1994 προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι για την εκδίκαση της έφεσης εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 7 έως 12 του ίδιου άρθρου. Στην παρ. 8 του άρθρου αυτού στην οποία παραπέμπουν οι παραπάνω παράγραφοι, ορίζεται ότι: "Για την εκδίκαση των ενστάσεων εφαρμόζονται αναλόγως οι γενικές διαδικαστικές διατάξεις και οι διατάξεις περί εκδικάσεως των ενστάσεων κατά του κύρους των βουλευτικών εκλογών του νόμου 345/1976... όπως ισχύει κάθε φορά. Όπου με τις διατάξεις αυτές γίνεται παραπομπή σε διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, νοούνται οι αντίστοιχες διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, νοούνται οι αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 1406/1983... ". Μεταξύ των διαδικαστικών διατάξεων του ν. 345/1976, στις οποίες παραπέμπει η τελευταία από τις παραπάνω παραγράφους, είναι και οι διατάξεις των άρθρων 14 και 15 αυτού. Στο άρθρο 14 ορίζονται τα εξής: "1. Οι διάδικοι παρίστανται ενώπιον του Ειδικού Δικαστηρίου δια δικηγόρου παρ' Αρείω Πάγω ή Νομικού Συμβούλου του Κράτους. Ειδικώς επί αιτήσεως κατά της ανακηρύξεως βουλευτού ή αναπληρωματικού επιτρέπεται και η αυτοπρόσωπος παράσταση των διαδίκων. 2. Η πληρεξουσιότητα προς δικηγόρον παρέχεται δια ειδικού συμβολαιογραφικού εγγράφου ή προφορικώς κατά την επ' ακροατηρίου συζήτησιν, δια δηλώσεως καταχωριζομένης εις τα πρακτικά. 3. ...". Επίσης στο άρθρο 15 ορίζονται τα εξής: "1. Δια πράξεις της προδικασίας και μέχρι της επ' ακροατηρίου συζητήσεως θεωρείται υπάρχουσα πληρεξουσιότητα, δια δε την επ' ακροατηρίου συζήτησιν απαιτείται ρητή πληρεξουσιότητα, άλλως ο διάδικος θεωρείται απών. Εάν το δικόγραφο είναι υπογεγραμμένον παρα δικηγόρου στερουμένου πληρεξουσιότητος κατά την συζήτησιν, η δι αυτού ασκηθείσα διαδικαστική πράξις απορρίπτεται ως απαράδεκτος, καταδικαζομένου του δικηγόρου εις την δικαστικήν δαπάνην. 2. Αιτήσιν του παρισταμένου κατά την συζήτησιν δικηγόρου δύναται να δοθή σύντομος προθεσμία προς υποβολήν του πληρεξουσίου δια της Γραμματείας". Εξάλλου από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 11 παρ. 8 και 13 του ν. 2218/1994, 23 του ν. 345/1976, 4 του ν. 1406/1983 (φ. 182 ΑΑ), 38 παρ. 1 και 55 του π.δ/τος 341/1978 (φ. 71 ΑΑ) συνάγεται ότι κατά την εκδίκαση των διαφορών για το κύρος των εκλογών για την ανάδειξη των αιρετών αρχών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης εφαρμόζονται συμπληρωματικώς και οι διατάξεις των άρθρων 99, 109 και 144 του Κώδικα Φορολογικής Δικονομίας (π.δ. 331/1985 - φ. 116 ΑΑ). Στο άρθρο 109 του παραπάνω κώδικα, υπό τον τίτλο "Περιεχόμενο της απόφασης", ορίζονται τα εξής:

"Η απόφαση πρέπει να αναφέρει: α) τη σύνθεση του δικαστηρίου... β) το ονοματεπώνυμο, το επάγγελμα και την κατοικία των διαδίκων, των νόμιμων αντιπροσώπων και των πληρεξουσίων τους, και να γίνεται μνεία αν αυτοί

παραιτήθηκαν γ) σύντομη περίληψη του αντικειμένου της δίκης, δ) το αιτιολογικό και διατακτικό της και ε) ότι αυτή δημοσιεύτηκε.... ". Επίσης στο άρθρο 99 παρ. 1 του παραπάνω κώδικα, με τον τίτλο "Πρακτικά συζήτησης", ορίζονται τα εξής: "1. Για την προφορική συζήτηση στο ακροατήριο τηρούνται από το γραμματέα πρακτικά, τα οποία περιέχουν: α) τα ονοματεπώνυμα των δικαστών, του γραμματέα, των διαδίκων που εμφανίστηκαν, των νομίμων αντιπροσώπων και των πληρεξουσίων, β) μνεία του τόπου και του χρόνου της συζήτησης γ) μνεία ότι η συζήτηση έγινε δημόσια και δ) συνοπτικά όσα έγιναν κατά τη συζήτηση". Τέλος στο άρθρο 144 του ίδιου κώδικα ορίζεται ότι: "1. χγγραφα που έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τους νόμιμους τύπους από το αρμόδιο καθ' ύλην και κατά τόπο δημόσιο όργανο (δημόσια έγγραφα) αποτελούν πλήρη απόδειξη για όλα όσα βεβαιώνουν σ' αυτά ότι έγιναν από εκείνον που τα συνέταξε ή ενώπιόν του, ως προς τα οποία μόνο για πλαστότητα μπορούν να προσβληθούν...".

5. Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση, ο πρώτος από τους αναιρεσιόντες ..... νομιμοποίησε με προφορική του δήλωση στο ακροατήριο, σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις του άρθρου 14 παρ. 2 του ν. 345/1976, το δικηγόρο Ν. Αλιβιζάτο, ο οποίος παρέστη στο ακροατήριο κατά τη συζήτηση ως πληρεξούσιος των αναιρεσιόντων. Ως προς τους λοιπούς αναιρεσιόντες ο δικηγόρος αυτός έλαβε ύστερα από αίτησή του, προθεσμία έως και την 17-4-1995 για την προσαγωγή πληρεξουσίων προς νομιμοποίησή του, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 παρ. 2 του ν. 345/1976. Μέσα όμως στην προθεσμία αυτή ο πιο πάνω δικηγόρος δεν προσκόμισε στη Γραμματεία σχετικά πληρεξούσια, όπως προκύπτει από την από 19 Μαΐου 1995 βεβαίωση του Γραμματέα του ΓΑ Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας. Συνεπώς, σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις των άρθρων 14 παρ. 2 και 15 παρ. 1 και 2 του ν. 345/1976, η κρινόμενη αίτηση ασκείται παραδεκτός, μόνο ως προς τον πρώτο από τους αναιρεσιόντες, ενώ ως προς τους λοιπούς αναιρεσιόντες η αίτηση αυτή πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

6. Επειδή, περαιτέρω, στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά δεν αναφέρεται αν ο εφεσίβλητος και ήδη αναιρεσίβλητος είχε παραστεί κατά τη συζήτηση της υπόθεσης ενώπιον του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου ούτε ο τρόπος της τυχόν παράστασης του. Η έλλειψη όμως των στοιχείων αυτών της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης νομίμως αναπληρώνεται από τα πρακτικά συζήτησης της συνεδρίασης της 22-12-1994 του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά, τα οποία, ως δημόσια έγγραφα, αποτελούν πλήρη απόδειξη για όλα βεβαιώνεται ότι έγιναν ενώπιον του συντάκτη τους και στα οποία αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι κατά τη συζήτηση της υπόθεσης ενώπιον του δικαστηρίου αυτού ήταν διάδικος ο εφεσίβλητος ....., υποψήφιος Νομάρχης της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Νομού Κυκλάδων του συνδυασμού "....." "για τον οποίο παραστάθηκε ο πληρεξούσιος δικηγόρος Σύρου Βασίλειος Πομώνης... ο οποίος διόρισε στο ακροατήριο και άλλο πληρεξούσιο, τον δικηγόρο Αθηνών Γεώργιο Παπαδημητρίου Α.Μ. 7297 Δ.Σ.Α". Από τη βεβαίωση δε που περιλαμβάνεται στα πρακτικά αυτά ότι "για" τον εφεσίβλητο "παραστάθηκε ο πληρεξούσιος δικηγόρος Β. Πομώνης" και από τη μη καταχώριση στα πρακτικά αυτά δήλωσης του εφεσιβλήτου για παραχώρηση πληρεξουσιότητας στον παραπάνω δικηγόρο προφορικώς στο ακροατήριο, συνάγεται ότι ο δικηγόρος αυτός νομιμοποιήθηκε με την εμπρόθεσμη προσκόμιση ειδικού συμβολαιογραφικού πληρεξουσίου σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις του άρθρου 14 παρ. 2 του ν. 345/1976. Εξάλλου οι διατάξεις των άρθρων 14 και 15 παρ. 1 του ν. 345/1976 και 99 και 109 του Κώδικα Φορολογικής Δικονομίας, που αναφέρονται στην προηγούμενη σκέψη, δεν επιβάλλουν να μνημονεύονται στην απόφαση του δικαστηρίου ο τρόπος

νομιμοποίησης και τα νομιμοποιητικά έγγραφα των δικηγόρων των διαδικών που παρέστησαν κατά τη συζήτηση, καθώς και ο χρόνος προσκόμισης των εγγράφων αυτών και μάλιστα ως ουσιώδης τύπος της διαδικασίας, η παράβαση του οποίου συνεπάγεται ακυρότητα και θεμελιώνει λόγο αναίρεσης των αποφάσεων αυτών. Συνεπώς πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος ο λόγος αναιρέσεως, με τον οποίο προβάλλεται ότι, κατά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας και της κατάρτισης της απόφασης, δεν γίνεται μνεία στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση της παράστασης και της νομιμοποίησης του αναιρεσιβλήτου-εφεσιβλήτου και δεν προκύπτει από αυτήν αν και πως παρέστησαν κατ' έφεση ως πληρεξούσιοι του αναιρεσιβλήτου- εφεσιβλήτου οι δύο πιο πάνω δικηγόροι, ποια ήταν τα νομιμοποιητικά τους έγγραφα και πότε αυτά προσκομίστηκαν στο δικαστήριο, εφόσον μάλιστα οι αναιρεσειόντες δεν ισχυρίζονται, ούτε άλλωστε προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη, ότι είχαν προβάλει κατ' έφεση ένσταση έλλειψης νομιμοποίησης του αναιρεσιβλήτου ούτε προβάλλουν ότι δεν προσκομίστηκαν εμπροθέσμως τα νομιμοποιητικά έγγραφα των παραπάνω πληρεξούσιων δικηγόρων.

7. Επειδή, στο άρθρο 7 του ν. 2218/1994 ορίζονται τα εξής: 1. Η εκλογή του νομάρχη και των μελών του Ν.Σ. γίνεται κατά συνδυασμούς. Υποψηφιότητες εκτός συνδυασμών αποκλείονται. Κανείς δεν μπορεί να μετέχει σε περισσότερους από έναν συνδυασμούς. 2. Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει έναν υποψήφιο νομάρχη και υποψήφιους για μέλη του Ν.Σ. Ο αριθμός των υποψηφίων συμβούλων πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσος με τον αριθμό των μελών του νομαρχιακού συμβουλίου. Ο αριθμός αυτός μπορεί να αυξηθεί κατά τριάντα τοις εκατό (30%) το πολύ. Το κλάσμα που προκύπτει δεν λαμβάνεται υπόψη. Κάθε συνδυασμός περιλαμβάνει έναν τουλάχιστον υποψήφιο από κάθε επαρχία. Οι υπόλοιποι υποψήφιοι κατανέμονται στις επαρχίες, ανάλογα με τον πραγματικό πληθυσμό τους, όπως αυτός προκύπτει από την τελευταία απογραφή. Μέτρο για τον υπολογισμό του αριθμού υποψηφίων κάθε επαρχίας είναι το ηλικίο της διαίρεσης του πραγματικού πληθυσμού των κατοίκων της Ν.Α. δια του συνολικού αριθμού των μελών του Ν.Σ., που προκύπτει μετά την αφαίρεση αριθμού υποψηφίων ίσου με τον αριθμό των επαρχιών. Το ηλικίο της διαίρεσης του πραγματικού πληθυσμού κάθε επαρχίας δια του μέτρου υπολογισμού των υποψηφίων αποτελεί τον αριθμό των υποψηφίων που αναλογεί σε κάθε επαρχία. Οι θέσεις υποψηφίων που απομένουν αδιάθετες προστίθενται ανά μία, ώσπου να συμπληρωθεί ο συνολικός αριθμός των μελών του Ν.Σ. στις επαρχίες που παρουσιάζουν, κατά σειρά το μεγαλύτερο υπόλοιπο. Σε περίπτωση ίσου αριθμού υπολοίπου ενεργείται κλήρωση. Ο αριθμός των υποψηφίων κάθε επαρχίας ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, που εκδίδεται μέχρι 10 Σεπτεμβρίου του έτους διενέργειας των εκλογών για την ανάδειξη των αρχών της Ν.Α.. Υποψήφιος επαρχίας μπορεί να είναι μόνο δημότης εκλογέας δήμου ή κοινότητας της επαρχίας αυτής. Κατ' εξαίρεση των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου στις Ν.Α. με επαρχία οι συνδυασμοί περιλαμβάνουν για κάθε επαρχείο αριθμό υποψηφίων συμβούλων ως εξής: Τρεις (3) για όσα έχουν πληθυσμό μέχρι 5.000 κατοίκους, πέντε (5) για όσα έχουν πληθυσμό από 5.001 μέχρι 20.000 κατοίκους και επτά (7) για όσα έχουν πληθυσμό 20.001 κατοίκους και άνω. Ο αριθμός αυτός των υποψηφίων μπορεί να αυξάνεται μέχρι ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%). Οι υπόλοιποι υποψήφιοι μέχρι τη συμπλήρωση του συνολικού αριθμού υποψηφίων της Ν.Α. κατανέμονται μόνο στις υπόλοιπες επαρχίες της, ανάλογα με τον πραγματικό πληθυσμό τους. 3. Ο συνδυασμός καταρτίζεται με γραπτή δήλωση που υπογράφουν όλοι οι υποψήφιοι που τον αποτελούν. Στη δήλωση του συνδυασμού η σειρά των υποψηφίων καθορίζεται με τον εξής τρόπο: Πρώτος γράφεται ο υποψήφιος νομάρχης και ακολουθούν, με αλφαβητική σειρά, προηγουμένου του επωνύμου τους, οι λοιποί υποψήφιοι του συνδυασμού. Δίπλα ή κάτω από το

ονοματεπώνυμο του υποψήφιου νομάρχη γράφεται σχετική ένδειξη. Αν δεν αναγραφεί ένδειξη, ο πρώτος υποψήφιος του συνδυασμού θεωρείται υποψήφιος νομάρχης. Στη δήλωση επισυνάπτεται για κάθε υποψήφιο του συνδυασμού: α) ... β) ... γ) ... . 4. Η δήλωση επιδίδεται από τον υποψήφιο νομάρχη ή με δικαστικό επιμελητή... στο γραμματέα του αρμόδιου πρωτοδικείου, είκοσι τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία... Αρμόδιο πρωτοδικείο είναι το μοναδικό πολυμελές πρωτοδικείο της Ν.Α. ή το πολυμελές πρωτοδικείο της έδρας της... 5. ... 6. Αν δεν έχει τηρηθεί κάποια από τις διατυπώσεις ή δεν υπάρχει κάποια από τις προϋποθέσεις ή κάποιο από τα στοιχεία που προβλέπουν οι παράγραφοι 2 και 3 και αυτό βεβαιωθεί από το αρμόδιο πρωτοδικείο, η δήλωση είναι απαράδεκτη. Ειδικότερα, αν έχει συνταχθεί η δήλωση του συνδυασμού, που προβλέπει η παράγραφος 3, με διαφορετικό τρόπο, δεν είναι απαράδεκτη εφόσον περιλαμβάνει ρητή δήλωση που ορίζει τον υποψήφιο νομάρχη...". Εξάλλου, στο άρθρο 11 του ν. 2218/1994 ορίζονται μεταξύ άλλων, τα εξής: «1. ... 6. Η κατάθεση των ενστάσεων κατά του κύρους της εκλογής γίνεται στο γραμματέα του αρμόδιου πολιτικού δικαστηρίου.... Οι ενστάσεις μπορούν να αναφέρονται είτε σε παραβάσεις των διατάξεων νόμου και γενικά σε πλημμέλειες της εκλογής είτε σε έλλειψη προσόντων ή σε κωλύματα εκλογιμότητας των προσώπων που έχουν εκλεγεί. Στην περίπτωση επαναληπτικής ψηφοφορίας, οι ενστάσεις μπορούν να αφορούν είτε ολόκληρη την εκλογή είτε την πρώτη ή την επαναληπτική ψηφοφορία.

7. Οι ενστάσεις... εκδικάζονται από το αρμόδιο τριμελές διοικητικό πρωτοδικείο... 8. Για την εκδίκαση των ενστάσεων εφαρμόζονται αναλόγως οι γενικές διαδικαστικές διατάξεις και οι διατάξεις περί εκδίκασης των ενστάσεων κατά του κύρους των βουλευτικών εκλογών του νόμου 345/1976... όπως ισχύει κάθε φορά. Όπου με τις διατάξεις αυτές γίνεται παραπομπή σε διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, νοούνται οι αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 1406/1983. Οι προθεσμίες των άρθρων 28 και 30 παρ. 1 του ν. 345/1976 είναι τριών (3) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας της παρ. 4. ... 9. Το δικαστήριο αποφασίζει ότι η εκλογή είναι άκυρη, αν διαπιστώσει ότι: α) τα πρόσωπα που έχουν εκλεγεί δεν είχαν τα νόμιμα προσόντα ή είχαν κάποιο κώλυμα εκλογιμότητας, β) υπάρχει παράβαση νόμου ή πλημμέλεια της εκλογής. Στη δεύτερη περίπτωση το δικαστήριο ακυρώνει την εκλογή, μόνον εφόσον δημιουργούνται αμφιβολίες για το ότι το συνολικό αποτέλεσμα της ψηφοφορίας θα ήταν διαφορετικό, αν δεν συνέβαιναν οι παραβάσεις και οι πλημμέλειες που διαπιστώθηκαν. Το δικαστήριο, στην περίπτωση αυτή, μπορεί να ακυρώσει ολόκληρη την εκλογή ή μόνον την επαναληπτική είτε για όλα είτε για ορισμένα εκλογικά τμήματα. 10. Αν το δικαστήριο κηρύξει άκυρη την εκλογή τακτικών συμβούλων, επειδή δεν είχαν τα νόμιμα προσόντα ή είχαν κώλυμα εκλογιμότητας, ανακηρύσσει ως εκλεγόμενους τους επόμενους, κατά τη σειρά των ψήφων προτιμήσεως που έχουν λάβει. 11. ... ». Τέλος, όπως προκύπτει από τις διατάξεις του ν. 345/1976 (Α' 141), συνδυαζόμενες με τις διατάξεις του ν. 2218/1994, 1) η ένσταση και οι πρόσθετοι λόγοι αυτής πρέπει να ασκούνται εντός του 5ηθημέρου, κατά το οποίο εκτίθενται στο κατάστημα του πρωτοδικείου ο πίνακας των αποτελεσμάτων και τα πρακτικά της εκλογής (άρθρ. 25 παρ. 1-2 ν. 345/1976, άρθρ. 11 παρ. 4 ν. 2218/1994), 2) στο δικόγραφο της ένστασης πρέπει να περιέχεται «ακριβής περιγραφή της υποθέσεως, περί της οποίας καλείται να αποφανθεί το... Δικαστήριο» και «σαφής έκθεση των γεγονότων, τα οποία θεμελιούν κατά το δίκαιον την σχέση και δικαιολογούν την νομιμοποίησιν του αιτούντος» (άρθρ. 9 παρ. 1 ν. 345/1976), 3) οι λόγοι της ένστασης «δέον να είναι ειδικοί και ωρισμένοι» (άρθρ. 24 ν. 345/1976), 4) οι διάδικοι, κατά των

οποίων στρέφεται η ένσταση δικαιούνται, εντός τριών ημερών από την λήξη της προθεσμίας για άσκηση ένστασης, να ασκήσουν αντενστάσεις, «δυνάμενοι προς τούτο να επικαλεσθούν οιοδήποτε πραγματικών γεγονότα», ο δε ενιστάμενος δικαιούται μέσα στην ίδια προθεσμία να αντικρούει εγγράφως τις αντενστάσεις «μη δυνάμενος να προβάλει νέα πραγματικά γεγονότα», 5) «νέοι ισχυρισμοί, προβαλλόμενοι είτε υπό του αιτούντος είτε υπό των καθ' ων η αίτησις διαδίκων, μετά την πάροδο των υπό των δύο προηγουμένων παραγράφων οριζόμενων προθεσμιών, είναι απαράδεκτοι» (άρθρ. 28 παρ. 1-3 ν. 345/1976, άρθρ. 11 παρ. 8 ν. 2218/1994), 6) οι διάδικοι οφείλουν να προσκομίσουν στον εισηγητή όλα τα αποδεικτικά στοιχεία των προβαλλόμενων ισχυρισμών, το αργότερο τρεις ημέρες πριν από τη συζήτηση, αλλιώς αυτά καθίστανται απαράδεκτα (άρθρ. 30 παρ. 1 και 3 ν. 345/1976, άρθρ. 11 παρ. 8 ν. 2218/1994) και 7) το Δικαστήριο «εξετάζει αυτεπαγγέλτως μεν το παραδεκτόν της ενστάσεως και το βάσιμον των προβαλλομένων λόγων, κατά τα λοιπά δε περιορίζεται εις την εξέτασιν μόνον των υπό των διαδίκων προβαλλομένων λόγων και ισχυρισμών» (άρθρ. 31 παρ. 1 του ν. 345/1976).

8. Επειδή, από τις παραπάνω διατάξεις συνάγεται ότι κατά τις εκλογές για την ανάδειξη των αρχών της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, η ανακήρυξη των συνδυασμών, υποψήφιων νομαρχών και νομαρχιακών συμβούλων, που έχουν δηλωθεί, ανήκει στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων, τα οποία στην περίπτωση αυτή ασκούν διοικητικής φύσης αρμοδιότητα που τους έχει ανατεθεί σύμφωνα με το άρθρο 94 παρ. 4 του Συντάγματος, ενώ η εκδίκαση των ενστάσεων κατά του κύρους των εκλογών που έχουν ήδη διενεργηθεί ανήκει στη δικαιοδοσία των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, τα οποία εξετάζουν όλες τις προβαλλόμενες αιτιάσεις, μεταξύ των οποίων και εκείνες που αναφέρονται σε παραβάσεις του νόμου κατά την ανακήρυξη των συνδυασμών και των υποψήφιων νομαρχών και νομαρχιακών συμβούλων (Πρ. βλ. ΑΕΔ 23/1990, Σ.τ.Ε. 1165/1991, 2283/1995). Περαιτέρω κατά τη σαφή έννοια των διατάξεων των παραγράφων 9 και 10 του άρθρου 11 του ν. 2218/1994, παράβαση του νόμου κατά την ανακήρυξη των συνδυασμών ή των υποψηφίων, εφόσον δεν αφορά νόμιμα προσόντα ή κωλύματα εκλογιμότητας των υποψηφίων, επιτρέπεται να οδηγήσει σε ακύρωση της εκλογής, όπως και κάθε άλλη παράβαση νόμου ή εκλογική πλημμέλεια, μόνο όταν γεννάται αμφιβολία ότι το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας θα ήταν το ίδιο αν δεν συνέβαινε η παράβαση που διαπιστώθηκε (Πρβλ. Σ.τ.Ε. 2283/1995). Επομένως, για να είναι ορισμένος ο λόγος της ένστασης, με τον οποίο προβάλλεται παράβασή του εκλογικού νόμου κατά την ανακήρυξη των συνδυασμών ή των υποψήφιων νομαρχών ή νομαρχιακών συμβούλων και ζητείται η ακύρωση της εκλογής, ο ενιστάμενος οφείλει αφενός μεν να επικαλείται και να αποδεικνύει τα γεγονότα που συνιστούν την εκλογική παράβαση καθεαυτή, αφετέρου δε να εκθέτει τους λόγους για τους οποίους γεννάται αμφιβολία ως προς το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας λόγω της παράβασης αυτής. αν δε οι λόγοι αυτοί συνδέονται με πραγματικά περιστατικά, ενέργειες ή ιδιότητες προσώπων, ο ενιστάμενος οφείλει να επικαλεστεί και να αποδείξει τα περιστατικά, τις ενέργειες ή τις ιδιότητες αυτές (Α.Ε.Δ. 57, 69/1985, 10/1991, Σ.τ.Ε. 1946/1991). Τέλος οι ισχυρισμοί αυτοί και τα πραγματικά περιστατικά επιτρέπεται να προβληθούν παραδεκτώς από τον ενιστάμενο μόνο με τα δικόγραφα της ένστασης και των πρόσθετων λόγων, μέσα στην προθεσμία που τάσσει ο νόμος για την κατάθεση των δικογράφων αυτών και όχι με υπομνήματα, με τα οποία δεν επιτρέπεται η προβολή νέων ισχυρισμών ή πραγματικών γεγονότων (Α.Ε.Δ. 10/1991 κ.ά.).

9. Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση, το Διοικητικό Εφετείο Πειραιά, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή του, εξαφάνισε την 106/1994 απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Σύρου για το λόγο, που εξετάστηκε αυτεπαγγέλτως, ότι κατά τη συζήτηση ενώπιον του ακροατηρίου του παραπάνω πρωτοδικείου δεν αναγνώστηκε η έκθεση του εισηγητή δικαστή κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 11 παρ. 8 του ν. 2218/1994 και 16 παρ. 1 του ν. 345/1976. Ακολούθως το Διοικητικό Εφετείο εξέτασε την από 25-10-1994 ένσταση των ήδη αναιρεσειόντων και την απέρριψε ως αβάσιμη. Εξάλλου από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση και τα διαδικαστικά έγγραφα τόσο της πρωτόδικης όσο και της κατ' έφεση δίκης προκύπτουν τα εξής: Κατά τις εκλογές της 16-10-1994 για την ανάδειξη των αρχών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης του Νομού Κυκλάδων, το Πολιτικό Πρωτοδικείο Σύρου ανακήρυξε ως επιτυχόντα το συνδυασμό "....." που έλαβε 36.635 ψήφους και Νομάρχη του Νομού Κυκλάδων τον επικεφαλής του συνδυασμού αυτού αναιρεσίβλητο, ενώ ο συνδυασμός "....." που έλαβε 35.441 ψήφους ανακηρύχθηκε ως μόνος επιλαχών και ο πρώτος από τους αναιρεσειόντες ....., ως επικεφαλής του συνδυασμού αυτού, ανακηρύχθηκε τακτικός νομαρχιακός σύμβουλος. Οι ήδη αναιρεσειόντες, με την από 25-10-1994 ένστασή τους κατά του

κύρους των εκλογών αυτών, είχαν προβάλει ότι, παρανόμως το Πολυμελές Πολιτικό Πρωτοδικείο Σύρου, με την 90 Ε.Π./1994 απόφασή του, ανακήρυξε το συνδυασμό του υποψήφιου νομάρχη και υποψήφιων νομαρχιακών συμβούλων του Νομού Κυκλάδων με την επωνυμία ".....", επικεφαλής του οποίου ήταν ο αναιρεσίβλητος, γιατί,

1) κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 17 παρ. 3 και 6 του ν. 2218/1994, τη γραπτή δήλωση κατάρτισης του πιο πάνω συνδυασμού δεν είχε υπογράψει κανένας από τους 54 υποψήφιους νομαρχιακούς συμβούλους των επτά επαρχιών και της μίας επαρχίας του Νομού Κυκλάδων και 2) κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 7 παρ. 2α του ν.....στην ίδια δήλωση κατάρτισης του συνδυασμού του αναιρεσιβλήτου είχαν δηλωθεί επτά υποψήφιοι νομαρχιακοί σύμβουλοι για καθένα από τα επαρχία Νάξου, Μήλου και Τήνου, ενώ με την προσαύξηση κατά 30% του αριθμού των υποψηφίων, που προβλέπουν οι διατάξεις αυτές για κάθε επαρχείο ανάλογα με τον πληθυσμό του, οι υποψήφιοι νομαρχιακοί σύμβουλοι για καθένα από τα παραπάνω επαρχία δεν μπορούσαν να είναι περισσότεροι από έξι. Το Διοικητικό Πρωτοδικείο Σύρου, με την 106/1994 απόφασή του και στη συνέχεια, ύστερα από έφεση των ήδη αναιρεσειόντων, το Διοικητικό Εφετείο Πειραιά, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή του, απέρριψαν ως αβάσιμους τους παραπάνω λόγους ένστασης. Ειδικότερα ο πρώτος από τους παραπάνω λόγους ένστασης απορρίφθηκε με την αιτιολογία ότι, η κατάρτιση του συνδυασμού "....." έγινε νομίμως, σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις, γιατί στη δήλωση κατάρτισης του συνδυασμού αυτού, στην οποία καταχωρίζονται κατά αλφαβητική σειρά τόσο το ονοματεπώνυμο του επικεφαλής όσο και τα ονοματεπώνυμα όλων των υποψηφίων νομαρχιακών συμβούλων, είχαν επισυναφθεί, αφενός μεν όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για κάθε υποψήφιο, αφετέρου δε ιδιαίτερες για καθένα από τους υποψηφίους δηλώσεις αποδοχής υποψηφιότητας, υπογραφόμενες από αυτούς, με τις οποίες δηλώνουν ρητά και ανεπιφύλακτα ότι αποδέχονται την υποψηφιότητά τους και ζητούν την ανακήρυξή τους ως υποψηφίων. Επίσης ο δεύτερος από τους πιο πάνω λόγους ένστασης απορρίφθηκε ως αβάσιμος με την αιτιολογία ότι, κατ' ορθή εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 7 παρ. 2α του ν. 2218/1994 ο συνδυασμός "....." αύξησε από 5 σε 7 τους υποψήφιους νομαρχιακούς συμβούλους σε καθένα από τα επαρχία Νάξου, Μήλου και Τήνου, εφόσον με την αύξηση αυτή ο συνολικός αριθμός υποψηφίων νομαρχιακών συμβούλων του συνδυασμού δεν υπερέβη τον επιτρεπόμενο από το νόμο, γιατί κατά την προσαύξηση του αριθμού των 5 υποψηφίων νομαρχιακών συμβούλων, που

προέβλεπαν οι παραπάνω διατάξεις για καθένα από τα επαρχεία αυτά, κατά 30% νομίμως το κλάσμα που προέκυψε στρογγυλοποιήθηκε στην αμέσως ανώτερη μονάδα (7). Σύμφωνα

όμως με όσα αναφέρονται στην προηγούμενη σκέψη οι παραπάνω δύο λόγοι ένστασης, που αναφέρονται σε παραβάσεις του νόμου κατά την κατάρτιση και την ανακήρυξη του συνδυασμού του αναιρεσιβλήτου, έπρεπε να απορριφθούν προεχόντως

ως αόριστοι, γιατί οι ήδη αναιρεσειόντες με το δικόγραφο της από 25-10-1994 ένστασής τους, πέρα από τα γεγονότα που προέβλεπαν ότι στοιχειοθετούν τις πιο πάνω παραβάσεις του νόμου, δεν εξέθεσαν τους λόγους για τους οποίους γεννάται αμφιβολία ως προς το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας εξαιτίας των παραβάσεων αυτών ούτε επικαλέστηκαν στοιχεία τα οποία να στηρίζουν τέτοιους λόγους. Εξάλλου η αοριστία των παραπάνω λόγων της ένστασης δεν μπορούσε να θεραπευτεί, όπως προελέχθη, με τους σχετικούς ισχυρισμούς που προέβλεπαν και τα στοιχεία που επικαλέστηκαν για πρώτη φορά οι ενιστάμενοι με το από 7-11- 1994 υπόμνημά τους επί της ένστασης ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Σύρου. Συνεπώς ορθώς, αν και με διαφορετική αιτιολογία, απορρίφθηκαν με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση οι προβληθέντες λόγοι για παράβαση του νόμου, οι δε

λόγοι αναίρεσης, με τους οποίους προβάλλεται ότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση κατ' εσφαλμένη ερμηνεία των διατάξεων των άρθρων 17 παρ. 3 και 6 και 7 παρ. 2α του ν. 2218/1994 δέχθηκε ότι νομίμως καταρτίστηκε και ανακηρύχθηκε ο συνδυασμός "....." με επικεφαλής τον αναιρεσιβλήτο, παρόλο που 1) τη δήλωση κατάρτισης του συνδυασμού αυτού δεν είχαν υπογράψει όλοι οι υποψήφιοι νομαρχιακοί σύμβουλοι και 2) στη δήλωση αυτή είχαν περιληφθεί σε καθένα από τα επαρχεία Νάξου, Μήλου και Τήνου περισσότεροι υποψήφιοι νομαρχιακοί σύμβουλοι από αυτούς που προβλέπει ο νόμος, πρέπει να απορριφθούν ως αλυσιτελώς προβαλλόμενοι.

10. Επειδή, περαιτέρω, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση απορρίφθηκαν ως αλυσιτελή τα αιτήματα, που είχαν υποβάλει οι ήδη αναιρεσειόντες με την ένσταση τους κατά του κύρους των εκλογών, 1) να διαταχθεί η εξέταση μαρτύρων για να αποδειχθεί ο κατ' ένσταση ισχυρισμός τους "ότι οι επισυναφθείσες στη δήλωση καταρτίσεως του συνδυασμού "....." 54 ιδιαίτερες για καθένα υποψήφιο του συνδυασμού δηλώσεις αποδοχής υποψηφιότητας καθώς και τα λοιπά απαραίτητα,

κατά νόμο, στοιχεία προσκομίστηκαν εκ των υστέρων και συνεπώς παρανόμως ελήφθησαν υπόψη, όπως παρανόμως για τον ίδιο λόγο έγινε και η ανακήρυξη του συνδυασμού αυτού", και 2) να διαταχθεί η διενέργεια πραγματογνωμοσύνης για να αποδειχθεί ο κατ' ένσταση ισχυρισμός τους ότι οι υπογραφές των υποψηφίων νομαρχιακών συμβούλων στις παραπάνω ιδιαίτερες δηλώσεις αποδοχής υποψηφιότητας δεν ήταν γνήσιες. Ειδικότερα τα αιτήματα αυτά της ένστασης των ήδη αναιρεσειόντων απορρίφθηκαν ως αλυσιτελή από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση με την ακόλουθη αιτιολογία: "... γιατί αφού στην 90 Ε.Π./1-10-1994 απόφαση (πράξη) του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Σύρου βεβαιώνεται ρητώς ότι οι δηλώσεις αυτές "... υποβλήθηκαν νόμιμα και εμπρόθεσμα... και συνοδεύονται... από α) πιστοποιητικά εγγραφής... β) υπεύθυνες δηλώσεις των υποψηφίων ότι δεν έχουν στερηθεί τα πολιτικά τους δικαιώματα... και γ) παράβολα υπέρ του Δημοσίου... " αποτέλεσαν, δε, τα στοιχεία βάσει των οποίων έγινε η ανακήρυξη του συνδυασμού ".....", η βεβαίωση αυτή αποτελεί πλήρη απόδειξη η οποία και δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να ανατραπεί δια μαρτυρικών αποδείξεων. Εξάλλου, αφού οι εκκαλούντες δεν προσβάλλουν με την ένσταση ή την κρινόμενη έφεσή τους τις υπογραφές των υποψηφίων νομαρχιακών συμβούλων του συνδυασμού "....." ως πλαστές, μόνη η

αμφισβήτηση της γνησιότητας των υπογραφών αυτών ουδεμία ασκεί νόμιμη επιρροή αν ληφθεί επιπροσθέτως υπόψη ότι οι ίδιοι αυτοί υποψήφιοι όχι μόνο δεν αμφισβήτησαν τις υπογραφές τους στις δηλώσεις αυτές αλλ' αντιθέτως αποδέχθηκαν την υποψηφιότητά τους και έλαβαν τελικώς μέρος στις εκλογές, γεγονότα που αποκλείουν την αντικειμενική υπόσταση της πλαστογραφίας". Σύμφωνα όμως, με όσα αναπτύσσονται στην όγδοη σκέψη της παρούσης, οι παραπάνω κατ' ένσταση ισχυρισμοί των ήδη αναιρεσειόντων ότι κατά παράβαση του νόμου ανακηρύχθηκε ο συνδυασμός ".....", με επικεφαλής τον αναιρεσίβλητο, διότι 1) οι 54 ιδιαίτερες για καθένα υποψήφιο του συνδυασμού αυτού δηλώσεις αποδοχής υποψηφιότητας καθώς και τα λοιπά νόμιμα στοιχεία, που είχαν επισυναφθεί στη δήλωση κατάρτισης του συνδυασμού προσκομίστηκαν εκ των υστέρων και 2) οι υπογραφές των υποψηφίων νομαρχιακών συμβούλων στις παραπάνω ιδιαίτερες δηλώσεις αποδοχής υποψηφιότητας δεν ήσαν γνήσιες, ήσαν απορριπτέοι ως αόριστοι, γιατί στο δικόγραφο της από 25-10-1994 ένστασης δεν εκτίθενται οι λόγοι για τους οποίους γεννάται αμφιβολία ως προς το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας εξαιτίας των παραπάνω παραβάσεων του νόμου ούτε γίνεται επίκληση στοιχείων τα οποία να στηρίζουν τέτοιους λόγους. Συνεπώς τα αιτήματα που προέβλεπαν οι ήδη αναιρεσειόντες με την ένστασή τους για εξέταση μαρτύρων και διενέργεια πραγματογνωμοσύνης προς απόδειξη των πιο πάνω αόριστων κατ' ένσταση ισχυρισμών τους, ορθώς και νομίμως, αν και με διαφορετική αιτιολογία, απορρίφθηκαν ως αλυσιτελή με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, οι δε λόγοι αναίρεσης με τους οποίους προβάλλονται τα αντίθετα πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι.

11. Επειδή, σύμφωνα με τις πιο πάνω σκέψεις και εφόσον δεν προβάλλεται άλλος λόγος αναίρεσης, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της, ήτοι και ως προς τον πρώτο αναιρεσειόντα.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Απορρίπτει την αίτησιν.

Διατάζει την κατάπτωση του παραβόλου και την επιστροφή των τελών που έχουν καταβληθεί αχρεωστήτως και

Επιβάλλει στους αναιρεσειόντες τη δικαστική δαπάνη του αναιρεσιβλήτου που ανέρχεται σε δεκατέσσερις χιλιάδες (14.000) δραχμές.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 15 Μαΐου 1995 και 23 Μαΐου 1995 και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 28ης Ιουνίου 1996.

Ο Πρόεδρος του ΓΑ Τμήματος

Ο Γραμματέας του ΓΑ Τμήματος

Κ.Μ. Χαλαζωνίτης

Αντ. Γαϊτάνης